



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/23-1/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

210/2016. (XI. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos)¹ 2016. január 24-én **előterjesztett panaszát** a 2016. november 10-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság panaszügyben eljáró kerületi rendőrkapitányságának – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve az alapjog sérelem nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2016. január 24-én, postai úton terjesztette elő panaszát, amelyben arról számolt be, hogy 2016. január 20-án 0 óra 30 perckor panasz bejelentést tett a 107-es telefonszámon, mert szomszédja K. I. (Fsz. 9-es lakó) csendháborítást valósított meg, ezáltal nem tudott aludni.

A rendőrök 1 órakor érkeztek a lakás helyszínére, ahol valóban hangosan szólt a zene. A rendőrök bekopogtak a lakóhoz és közölték vele, hogy panasz érkezett hozzájuk. Nevezett lakó kérdezte, hogy ki hívta ki a rendőrséget, illetve a panaszos felé mutogatva közölte, hogy ez a lakó bolond. A rendőrök előtt a csendháborító lakó nagy hangerővel ordibált, mondván, hogy joga van a zene hallgatásához, de érezhetően illuminált állapotban volt. A rendőr „gyenge intézkedést eszközölt” az említett

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hangoskodó lakóval, aki a rendőrök előtt sértő, szidalmazó, becsmérő kifejezéseket használt panaszos felé. Ezt a rendőrök elnézték, hogy az amúgy is hosszú idő óta hangoskodó, problémás lakó a hatóság előtt a panaszost megszegényítő, sértő szavakkal illette.

Az rendőr figyelmeztette, hogy éjjel 1 óra van és a csendháborítás tényét tapasztalják, majd elmentek. 2016. január 24-én a lakó tovább folytatta a csendháborítást, mert nem tettek ellene bejelentést. 2016. január 14-én (ezt megelőzően) a 107-es telefonszámon a panaszos bejelentést tett az említett lakó ellen 13 óra 28 perckor. Ezután, kb. 14 óra 25 perckor azonban visszaszólt a 107-es száma, hogy nem kéri a rendőrséget, mert sokáig várták őt és el kell mennie.

Kb. 1 óra alatt a rendőrök nem értek a lakáshoz, vagy nem vették komolyan a bejelentést. 2016. január 23-án ismételt panaszt tett a panaszos a 107-es számon, mivel este, 22 órától az említett lakótól nem tudott aludni. 22 óra 45 perckor telefonált és 23 óra 05 perckor jött ki ugyanaz a rendőr, aki már kint volt január 19-én is.

A panaszos újfent bekísérte a rendőröket a lakóhoz, akinél hangos zene szólt, megint bekopogtak hozzá, a csendháborító egyre agresszívan reagált a rendőrök és a panaszos felé is. Sértegette, a panaszost, hogy „idióta, bolond”. Az intézkedő rendőr szótlanul végighallgatta a sértéseket a panaszosra nézve és a rendőr kért elnézést a lakótól, akivel szemben neki kellett volna határozottan intézkedni. Továbbá a rendőrök mindkét említett intézkedéskor nem igazoltatták a csendháborítót és nem intézkedtek. Ekkor panaszos oda is lépett az ajtajából és hangot adott ennek, mivel a rendőr semmi érdemleges, tényleges, a megelégedésére szolgáló intézkedést nem tettek.

Azt is sérelmezi panaszos, hogy mindkét esetben a rendőr nem tett semmit a személyére tett indulatos, sértő megjegyzések miatt. Amikor ezt szóvá tette panaszos a rendőr a nem tetszését fejezte ki felé mondván egymást hergeli a panaszos és a csendháborító. Panaszos ezt tagadta, mert ő hozzá sem szólt a lakóhoz és azért hívta ki a rendőrséget, hogy végre eleget tegyen a törvényi kötelezettségeinek. A rendőrnek nem tetszett, hogy panaszos odaszólt, mondván, ez nem intézkedés. Továbbá a panaszos előadta a rendőrnek, hogy nem tud aludni az említett hangzavar miatt, erre a vállat vont, mert nem tudnak vele mit csinálni.

Panaszos határozottan sérelmezi továbbá, hogy a kiérkező rendőrök határozatlan, bizonytalan, láthatóan „gyenge intézkedését”, és azt, hogy előzményként, mint mindig is tette, elmondta érkezésükkor a problémás lakóról, hogy büntető- szabálysértési eljárások alatt áll. A rendőrök azt mondták, hogy ez őket nem érdekli, nem érinti őket. 2016. január 14-én nem mentek ki, és január 19-én csak később érkeztek meg a rendőrök. Az említett időpontokban a rendőrök lassan, vontatottan érkeztek meg a helyszínre. A rendőröknek ordibált hangosan a bejelentett lakó, de a rendőrök nem tettek feljelentést ellene.

2016. január 24-én 9 óra 50 perckor a panaszos bejelentést tett a 107-es telefonszámon a csendháborító lakó ellen, mert korán reggel nagy hangerővel megzavarta alvását, nyugalma. A rendőrök 10 óra 25 perckor mentek ki, de más rendőrök voltak, mint a korábban intézkedők. Elmondta nekik is, hogy a lakó minden nap elköveti a csendháborítást, amit nem vettek figyelembe. Megmutatta nekik a lakó elleni büntetőeljárás határozatát is, arra azonban lekezelően, durván reagáltak, hogy ez őket nem érdekli. A panaszos álláspontja szerint a két rendőr roma származását látva lekezelően, hangos, durva hangnemben kommunikáltak felé, mintha ő lenne a problémás személy előttük, illetve a dokumentum bemutatását sem vették komolyan.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az intézkedést foganatosító rendőrkapitányság r. alezredes vezetője a Testület megkeresésére 2016. február 22-én adott válaszában kifejtette, hogy a panaszos által sérelmezett minden esetben a Tevékenységirányító Központ (a továbbiakban: TIK) utasítására jelentek meg a panaszos lakcímén, ahonnan a panaszos arról tett bejelentést, hogy szomszédja K. I., akivel egyébként haragban áll, hangosan hallgatja a zenét.

A rendőrök minden esetben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-a alapján intézkedést kezdeményeztek, reagáltak a bejelentésre és megjelentek, ugyanakkor, mivel sem bűncselekmény, sem szabálysértés elkövetésének gyanúját nem tapasztalták, további rendőri intézkedéseket nem foganatosítottak.

A rendőrök az intézkedéseket minden esetben bemutatkozással és tisztelgéssel kezdték, és az intézkedések alatt nyugodt hangnemben beszéltek a panaszossal, aki az intézkedések során kioktató, fenyegető és agresszív hangnemben kommunikált a rendőrökkel. A rendőrök az intézkedéseket kulturáltan és normális hangnemben folytatták le. A panaszos származása nem játszott szerepet abban, hogy nem indult az ügyben büntető- vagy szabálysértési eljárás.

A panaszos által tett összes bejelentésben azt sérelmezte, hogy szomszédja, K. I. hangosan hallgatja a zenét és zavarja őt. A rendőrök kiérkezésekor minden esetben a panaszossal együtt megálltak a rendőrök a szomszéd ajtajánál, ahonnan semmilyen zaj nem szűrődött ki. A rendőrök egyetlen esetben sem tapasztalták szabálysértés elkövetésének gyanúját. A lakóházban lakók közül más nem panaszkodott és nem is tett bejelentést K. I.-val szemben csendháborítás miatt. A panaszos figyelmét az intézkedések során többször is felhívták a jegyzőnél kezdeményezhető birtokvédelmi eljárás lehetőségére.

A 2016. január 20-i intézkedés során a panaszos szomszédja azt mondta a panaszosra utalva, hogy „már megint ez a pszichopata telefonált”. A rendőrök felszólították a személyt, hogy tartózkodjon az ilyen megjegyzésektől, majd tájékoztatták a panaszost, hogy magánindítvánnyal élhet becsületsértés miatt. Ezt a panaszos tudomásul vette, azonban nem jelezte a rendőrök felé, hogy élni kíván ezen jogával.

A TIK hivatalos okmánya szerint a panaszos 2016. január 20-án 0 óra 32 perckor tett bejelentést. A bevetés irányító 0 óra 37 perckor kiadta a rendőröknek, akik 0 óra 37 perc 2 másodperckor a címre indultak. A helyszínre 0 óra 43 perckor értek ki, és a panaszossal mentek be az épületbe.

A TIK hivatalos okmánya szerint 2016. január 14-én 13 óra 26 perckor tett bejelentést a panaszos A küldést a bevetés irányító 13 óra 35 perckor kiadta a rendőröknek, akik 13 óra 51 perckor a címre indultak. A panaszos 14 óra 8 perckor jelezte a TIK részére, hogy mennie kell otthonról így lemondja intézkedés kérését.

2) A panaszos által tett bejelentésekről készített küldési naplók tanúsága szerint:

A panaszos 2016. január 14-én 13 óra 26 perckor tett bejelentés. A küldést a bevetés irányító 13 óra 35 perckor kiadta a rendőröknek, akik 13 óra 51 perckor a címre indultak. A panaszos 14 óra 8 perckor jelezte a TIK részére, hogy mennie kell otthonról, így lemondja intézkedés kérését.

A panaszos 2016. január 20-án 0 óra 32 perckor tett bejelentést. A bevetés irányító 0 óra 37 perckor kiadta a rendőröknek, akik 0 óra 37 perc 2 másodperckor a címre indultak. A helyszínre 0 óra 43 perckor értek ki, és a panaszossal mentek be az épületbe. Az intézkedést 1 óraker fejezték be.

A panaszos 2016. január 23-án 22 óra 44 perckor tett bejelentést. A bevetés irányító 22 óra 49 perckor kiadta a rendőröknek, akik 22 óra 49 perc 42 másodperckor a címre indultak. A helyszínre 22 óra 58 perckor értek ki, és a panaszossal mentek be az épületbe. Az intézkedést 23 óra 35 perckor fejezték be.

A panaszos 2016. január 24-én 9 óra 48 perckor tett bejelentést. A bevetés irányító 9 óra 54 perckor kiadta a rendőröknek, akik 9 óra 59 perckor a címre indultak. A helyszínre 10 óra 7 perckor értek ki. Az intézkedést 10 óra 29 perckor fejezték be.

3) F. I. r. tzs és K. G. r. őrm. 2016. február 21-én kelt közös jelentése szerint 2016. január 24-én a Központ adta az utasítást, hogy menjenek ki a panaszos lakcímére, ahonnan csendháborítás miatt érkezett bejelentés. A rendőrök felvették a kapcsolatot a bejelentővel, aki előadta, hogy a szomszéd hangosan hallgatja a rádiót. Csendháborítást a rendőrök nem tapasztaltak. A panaszos szomszédja nem szidalmazta a panaszost, de hangját felemelte vele szemben. A rendőrök részére a panaszos nem mutatott semmiféle határozatot. A panaszossal a rendőrök tisztelettudóan beszéltek. A rendőrök távozásukkor a lépcsőfordulóban megkérdezték egy lakót, aki szintén nem tapasztalt csendháborítást.

4) H. L. r. törm. és Á. M. r. őrm. 2016. február 19-én kelt jelentése szerint 2016. január 20-án éjjel a TIK azt az utasítást adta, hogy jelenjenek meg a panaszos lakcímén, aki csendháborításról tett bejelentést. A helyszínre érve a panaszos várta a rendőröket a lakóház előtt. A rendőrök ezután a panaszossal együtt bementek a lakóházba, ahol a panaszos megjelölte azt a lakást, ahonnan álláspontja szerint a hangos zene kiszűrődik, azonban a rendőrök nem tapasztaltak ilyet. A rendőrök ennek ellenére bekopogtak, és közölték az intézkedés tényét és célját. A rendőrök megkérték a panaszos szomszédját, hogy legyen tekintettel a panaszosra és továbbra se hallgassa hangosan a zenét. Mivel szabálysértést nem tapasztaltak a rendőrök, további intézkedésre nem került sor. A rendőrök mindkét féllel kulturált hangnemben, udvariasan kommunikáltak.

A panaszos azon állítása, hogy szomszédja sértő kijelentéseket tett felé, megfelel a valóságnak. A szomszéd azt mondta a panaszosra, hogy „már megint ez a pszichopata telefonált”. Ekkor a rendőrök felszólították a személyt, hogy tartózkodjon az efféle magatartástól, melyeknek a továbbiaknak eleget tett. A rendőrök ezt követően tájékoztatták a panaszost jogi lehetőségeiről a sértő kijelentéssel kapcsolatban.

Az intézkedő rendőrök visszautasítják a panaszos azon állítását, hogy a rendőrök bánásmódja azért nem volt megfelelő, mert a panaszos roma származású. A rendőrök végig kulturáltan jogszerűen és szakszerűen intézkedtek, és azért nem kezdeményeztek szabálysértési eljárást, mert nem tapasztalták elkövetésének gyanúját.

2016. január 23-án az éjszaka folyamán szintén intézkedtek a panaszos bejelentése nyomán, amikor ugyancsak csendháborítást sérelmezett.

A jelentést tevő rendőrök megjegyzik, hogy a panaszos notórius bejelentő a csendháborítás miatt, a bejelentésekben a szomszédjára panaszodik. Többször intézkedtek a panaszosi bejelentés nyomán és egyik esetben sem kiabáltak, vagy beszéltek vele durva hangnemben.

5) A rendőrség mellékelte a sérelmezett intézkedésekkel összefüggő egyéb iratokat, melyek azonban a fentiekhez képest új információt nem tartalmaztak, ezért a Testület ezen iratok részletes ismertetésétől eltekint.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz, nem veheti át azonban a szabálysértési hatóság szerepét, így nem rendelkezik felhatalmazással annak megállapítására, hogy a panaszos a rendőri intézkedést megelőzően követett-e el szabálysértést. Mindebből kifolyólag a fenti hatásköri rendelkezés alapján a Testület a rendőrség szabálysértési hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést, indokolt volt-e szabálysértési eljárás megindítása. A Testület a hatásköri szabályok értelmében a szabálysértési eljárást megelőző rendőri intézkedést és az ennek során tanúsított rendőri magatartást vizsgálhatja.

Mindezek alapján a Testület nem rendelkezik hatáskörrel arra vonatkozólag sem, hogy a rendőrség szabálysértési hatóságként milyen bizonyítást vesz fel a helyszínen, azt szakmailag megfelelően vitelezi-e ki, valamint annak megítélésére sem rendelkezik a Testület hatáskörrel, hogy indokolt volt-e szabálysértési eljárás megindítása vagy nem.

A Testület a panaszos által a csendháborításra vonatkozó szabálysértési eljárással kapcsolatos panaszok tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt, emberi méltósághoz, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta. Mivel a panaszos által tett összes bejelentés tartalmilag egyező, ezért a Testület az összes intézkedés vonatkozásában egyszerre vizsgálta az intézkedési kötelezettség fennálltát, tartalmát, illetve azt, hogy mindezek alapján eleget tett-e a rendőrség intézkedési kötelezettségének.

A panaszos beadványában arról számolt be, hogy 2016. január 14-én; 2016. január 19-20-án; 2016. január 23-án és 2016. január 24-én bejelentéseket tett a rendőrség felé, miszerint a vele egy társasházban lakó egyik személy nagyon hangosan hallgatja a zenét, és rendőri intézkedést kért ennek elhárítása érdekében.

A Testület rendelkezésére álló rendőri iratok tanúsága szerint a panaszos a fenti időpontokban csendháborítás miatt bejelentéseket tett a rendőrség felé. A rendőrség minden esetben kiérkezett a helyszínre, ahol felkereste a panaszos által megjelölt személyt. A rendőrség az intézkedések során egyszer sem tapasztalt olyan hangforrást, amely a csendháborítás szabálysértésének gyanúját felvetné. A rendőrség megküldte a Testület részére az intézkedések küldési naplóit, melyek igazolják, hogy a rendőrség intézkedett a panaszos bejelentései nyomán.

Itt szükséges utalni az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 195. §-ának (1) bekezdés szerint, aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el.

A fenti történeti tényállási elemek és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy a rendőrséghez érkezett bejelentések – miszerint nagyon hangos zene valamint egyéb zaj szűrődik ki a panaszos által megjelölt lakásból – felveti szabálysértés, ezáltal közrendet sértő

cselekmény ahhoz szükséges gyanúját, ami az Rtv. 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettséget keletkeztet a rendőrség részéről. Mindezek alapján a panaszos rendőrség felé tett bejelentései minden esetben intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán.

A Testület jelen állásfoglalás III. rész 1) pontjának figyelembe vételével megjegyzi ugyanakkor, hogy a Szabs. tv. fentebb idézett törvényi tényállása az indokolatlanul kibocsátott zajt követeli meg az elkövetési magatartás módjaként. A Testület megjegyzi, hogy a Szabs. tv. tényállása nem pontosan meghatározott decibelhez köti a tényállásszerűséget. A zaj nagysága, indokoltsága olyan bizonyítási eljárásban felmerülő kérdés, amelynek elbírálására a Testület nem rendelkezik hatáskörrel. Ettől függetlenül a rendőrséghez érkezett bejelentések felvetették annak a szükséges gyanúját, hogy jogellenes magatartást folytat a panaszos által bejelentett személy, ezért a rendőrséget az Rtv. alapján intézkedési kötelezettség terhelt a bejelentések nyomán. Az intézkedési kötelezettség minimális teljesülésének legalapvetőbb feltétele, hogy a bejelentés nyomán a rendőrség kikeressen a bejelentés tárgyává tett esemény helyszínére.

A Testület ezt követően vizsgálta, hogy a rendőrség a többszöri intézkedések során a helyszínen történt kikerzést követően az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat fentebb idézett rendelkezéseinek értelmében a szabálysértést illetően az elvárható mértékben meggyőződött-e, feltárta-e a tényállást és helyszíni intézkedést ennek megfelelően fogantatosította-e.

A rekonstruált tényállás szerint a panaszos bejelentései nyomán a rendőrök minden esetben kikerztek (, illetve ezt megkezdték), továbbá a kikerzést követően nyilatkoztatták a zenét játszó személyt, illetve a panaszost is, valamint jelenlétüknel fogva meggyőződhetek a hangforrás erősségéről. A Testület álláspontja szerint mindezek alapján az elvárható mértékű meggyőződést a rendőrség elvégezte a körülményeket illetően, tehát a rendőrség eleget tett intézkedési kötelezettségének.

A Testület külön kitér a panaszos 2016. január 14-i intézkedéssel kapcsolatos panaszélemére, amelyet illetően a panaszos úgy nyilatkozott, hogy 13 óra 28 perckor tett bejelentést és ezután kb. 14 óra 25 percig hiába várt az intézkedésre, amikor is lemondta a bejelentést. A Testület megkeresésére a rendőrség által megküldött iratok, különösen a küldési napló tanúsága szerint azonban a panaszos 13 óra 26 perckor tette meg bejelentését. A rendőrök 13 óra 51 perckor a helyszín felé tartottak, tehát a kikerzésük folyamatban volt, majd 14 óra 8 perckor vonta vissza a bejelentést a panaszos. A rendőrség álláspontja szerint az egy órás várakozás, amit a panaszos állított, nem fedi a valóságot. Mivel a panaszos később maga kérte, hogy ne érkezzen ki a rendőrség, vélelmezhető, hogy az Rtv. 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettséget keletkeztető tényállás a bejelentés visszavonásától nem állt fenn. Mindezek a Testület álláspontja szerint a rendőrséget, a 2016. január 14-i intézkedéssel összefüggésben nem terheli intézkedési kötelezettség elmulasztása, tehát ebben a vonatkozásban nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

A Testület végül megjegyzi, hogy a lakószomszédok által kibocsátott magas zaj elsősorban polgári jogi, azon belül is birtokvédelmi kérdés, amely rendezésével kapcsolatban a rendőrség nem rendelkezik hatáskörrel, ugyanis a bíróságnál vagy az illetékes helyi önkormányzat jegyzőjénél kezdeményezhető a birtokvédelmi eljárás. A rendőrség intézkedése során az általa tapasztaltak szerint dönthet szabálysértési eljárás megindítása felől, de alapvetően a jogvédelem elsődleges eszköze ilyen esetekben a birtokvédelmi eljárás lefolytatása.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) 5:5. § (1) bekezdés szerint: A birtokost birtokvédelem illeti meg, ha birtokától jogalap nélkül megfosztják vagy birtoklásában jogalap nélkül háborítják (a továbbiakban: tilos önhatalom).

A Ptk. 5:7. § (1) bekezdés szerint: Tilos önhatalom esetén a birtokos az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését kérheti a bíróságtól.

A Ptk. 5:8. § (1) bekezdés szerint: A birtokos egy éven belül a jegyzőtől is kérheti az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését.

A Testület megítélése szerint a rendőrséghez érkezett bejelentések az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tettek szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A rendőrség intézkedési kötelezettsége kiterjedt arra, hogy a rendelkezésre álló lehetőségek figyelembe vételével meggyőződjön a helyszínen tapasztalt tényállásról, ennek a kötelezettségének a rendelkezésre álló információk alapján rendőrség eleget tett.

A panaszos 2016. január 14-ei intézkedéssel kapcsolatos ügy döntött, hogy ezen intézkedéssel összefüggésben - mivel a panaszos később maga tett olyan bejelentést, hogy nem kívánja az intézkedést - nem mulasztotta el a rendőrség intézkedési kötelezettségét és ebből kifolyólag nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem intézkedtek lakótársával szemben, aki becsmérlő szavakkal illette a panaszost a rendőri intézkedések során.

A panaszos által sérelmezett verbális cselekmények a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § szerint minősülő rágalmozás vagy a Btk. 227. § szerint minősülő becsületsértés törvényi tényállásait merítheti ki.

A Btk. 231. § (2) bekezdés szerint: a 221-228. §-ban meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető, kivéve, ha a 227. §-ban meghatározott bűncselekményt rendvédelmi szerv tagjának sérelmére követik el.

A fentiek alapján a kérdéses tényállások magánindítványos bűncselekményeknek minősülnek, amelyekkel kapcsolatban kizárólag a sértett indítványára indulhat meg a büntetőeljárás, tehát a rendőrség még akkor sem indíthat büntetőeljárást a panaszos által sérelmezett ügyből kifolyólag, ha ezt a rendőrség észleli. Mindezek alapján a panaszos azon igénye, hogy esetleg büntetőeljárás induljon az általa sérelmezett verbális cselekményekkel kapcsolatban magánérdeknek minősül.

Az Rtv. 24. § (1)-(2) bekezdések szerint: A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

Az Rtv. fenti rendelkezése szerint a magánérdek védelme, csak kivételes esetben tartozik a rendőrség hatáskörébe, amikor az másképp nem védelmezhető. Jelen ügyben egyértelműen megállapítható, hogy a magánérdek érvényesítése más úton, magánindítvány segítségével lehetséges. Ugyanakkor az Rtv. fenti rendelkezése szerint a rendőrséget általános tájékoztatási kötelezettség terheli. A rendőrség tájékoztatási kötelezettsége jelen ügyben a Testület álláspontja szerint kiterjed a magánindítvány előterjesztésével és annak alapvető szabályaival kapcsolatos információkra.

A Testület rendelkezésére bocsátott rendőrségi iratok tanúsága szerint a rendőrök felszólították a panaszosra kijelentéseket tevő személyt, tartózkodjon az ilyen magatartástól és tájékoztatták a panaszost, hogy magánindítvánnyal élhet becsületsértés miatt lakótársával szemben. A rendőrségi iratok szerint a panaszos a tájékoztatást tudomásul vette, de nem élt a magánindítvány lehetőségével.

A Testület álláspontja szerint a rendőrséget nem terhelte intézkedési kötelezettség, vagy büntetőeljárás megindításának kötelezettsége a panaszos által sérelmezett kijelentések okán, ugyanakkor tájékoztatási kötelezettsége keletkezett a magánindítvánnyal kapcsolatos információk tekintetében, melynek a rendőrség a rendelkezésre álló iratok alapján eleget tett.

3) A panaszos sérelmezte, hogy 2016. január 20-án, a bejelentésétől számítva későn jöttek ki a rendőrök. Ezzel kapcsolatban a Testület vizsgálat, hogy a kérdéses intézkedéssel kapcsolatban nem sérült-e az Rtv. 15. § szerinti arányosság követelménye és ezzel összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Az Rtv. 15. § szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A fenti rendelkezések alapján az intézkedési kötelezettséget keletkeztető bejelentés és a rendőrség tényleges intézkedése mindössze annyi idő telhet el, amennyi az feltétlenül indokolt.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2016. január 20-án 0 óra 30 perckor tett bejelentést és éjjel 1 óráig várt (összesen tehát félórát) a rendőrök kiérkezésére.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos 0 óra 32 perckor tett meg bejelentését. A járőrök 0 óra 37 perckor indultak el a helyszínre és 0 óra 43 perckor értek ki. Mindezek alapján a rendőrség álláspontja szerint nem fedi a valóságot a panaszos által előadott fél órás várakozási idő, mivel a bejelentéstől a kiérkezésig mindössze 11 perc telt el.

A Testület a kiérkezés idejét, illetve a bejelentéstől, a kiérkezésig eltelt időtartam hosszát illetően feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt.

A Testület a feloldhatatlan ellentmondásokra tekintettel úgy döntött, hogy a 2016. január 20-án foganatosított intézkedéssel kapcsolatban az arányosság követelményének megsértése és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A panaszos beadványában sérelmezte az eljáró rendőrök hangnemét és bánásmódját, a 2016. január 24-én foganatosított intézkedéssel összefüggésben.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során

megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos beadványában előadta, hogy a 2016. január 24-ei intézkedés során a panaszos szerint roma származását látva, lekezelően, hangos, durva hangnemet alkalmaztak a rendőrök vele szemben.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint az intézkedő rendőrök az összes intézkedés során nyugodt hangnemben beszéltek a panaszossal, aki ugyanakkor minden rendőri intézkedés során kioktató, fenyegető és agresszív szavakkal illette a rendőröket.

A panaszos és a rendőrség által előadottak egymásnak teljesen ellentmondóak, amely ellentmondást a Testület rendelkezésére álló bizonyítási eszközökkel nem tudott feloldani.

A fentiek alapján a panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható az alkalmazott hangnemmel illetve bánásmóddal összefüggésben.

V.

A Testület a panaszos által a csendháborításra vonatkozó szabálysértési eljárással kapcsolatos panaszelemek tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani. A Testület megítélése szerint a rendőrséghez érkezett bejelentések az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tettek szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A rendőrség intézkedési kötelezettsége kiterjedt arra, hogy a rendelkezésre álló lehetőségek figyelembe vételével meggyőződjön a helyszínen tapasztalt tényállásról, ennek a kötelezettségének a rendelkezésre álló információk alapján rendőrség eleget tett. A panaszos 2016. január 14-ei intézkedéssel kapcsolatos úgy döntött, hogy ezen intézkedéssel összefüggésben - mivel a panaszos később maga tett olyan bejelentést, hogy nem kívánja az intézkedést - nem mulasztotta el a rendőrség intézkedési kötelezettségét és ebből kifolyólag nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület álláspontja szerint a rendőrséget nem terhelte intézkedési kötelezettség, vagy büntetőeljárás megindításának kötelezettsége a panaszos által sérelmezett kijelentések okán, ugyanakkor tájékoztatási kötelezettsége keletkezett a magánindítvánnyal kapcsolatos információk tekintetében, melynek a rendőrség a rendelkezésre álló iratok alapján eleget tett. A Testület a feloldhatatlan ellentmondásokra tekintettel úgy döntött, hogy a 2016. január 20-án foganatosított intézkedéssel kapcsolatban az arányosság követelményének megsértése és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható. A panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület

úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható az alkalmazott hangnemmel illetve bánásmóddal összefüggésben.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2016. november 10.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET